

Задња рупа на диплома

Пише: Бранимир Марковић
среда, 23 април 2008 18:47

Протеклим изборима у Црној Гори посвећено је у србијанским медијима нешто више пажње него изборима у Зимбабвеу, што је доказ да је Србима, и поред емотивних веза са овом пријатељском афричком земљом још из периода несврстаности, из неких необјашњивих разлога Црна Гора ипак ближа. Позабавимо се и ми мало овом темом (црногорским – не изборима у Зимбабвеу) – хладне главе, с обзиром на незаинтересованост и удаљеност од овог егзотичног места насмејаних људи и дивних плажа.

Након повратка господара Црне Горе у политику, победа Вујановића била је очекивана, па се уочи избора једино спекулисало да ли ће тријумфовати већ у првом кругу (што се и догодило). Вујановић је добио 171.118 гласова или 51,89 одсто, скоро колико и Мило Ђукановић (174.745) у историјском окршају против Момира Булатовића.

За другопласираног Андрију Мандића, освојено поверење гласача (64.473) које је мање од броја гласова Миодрага Живковића (68.476, при изласности од свега 48%) на претходним председничким изборима (које је, узгред, бојкотовао комплетан „просрпски“ блок), разлог је да славodobитно изјави да „преко 75 одсто црногорских Срба стоји снажно уз Српску листу“. Чудна математика, јер Срба с правом гласа има преко 170.000.

За Срђана Милића је гласало 39.316 бирача (11,9%). Поређења ради, претходни председнички кандидат његове некада моћне и владајуће странке, Момир Булатовић, освојио је 1997. године четири пута више гласова и – изгубио изборе. У свом месту, Будви, некада једном од бастиона СНП и униониста, освојио је „фасцинантних“ 736 гласова (7,62%), па ипак „визионарски“ предвиђа да ће „СНП бити најзначајнија политичка структура од оних партија које се заиста боре за све грађане Црне Горе“.

Нико, међутим, није пророк у свом селу – осим Светозара Маровића. Наиме, Вујановић је, после „мањинских“ (кад би у Црној Гори било националних мањина и матичне нације) Плава (69,99%) и Улциња (66,7%), највише гласова освојио баш у „етнички“ (традиционално и претежно још увек) српској Будви – „невероватних“ 66,02%, што је у односу на гласове ДПС-а на локалним изборима 2005. више за 1.500 (скоро четвртину), а у односу на изборе 2002. – двоструко више гласова.

Небојша Медојевић, након што је „прикљученијем“ уставним решењима напустио национални програм бившег ЛСЦГ, чије је бираче и политички концепт неко време баштинио, није се одрекао своје варијанте универзалног објашњења Перовића и дружине након свих изгубљених избора: „...грађани још нијесу спремни да подрже

правну нормалну државу... остављамо их овом режиму, овој власти, нека се радују стотинама милиона које зарађују неколико људи у врху ДПС-а, а они нека се задовољавају са 30 еура социјалне помоћи, са мрвицама са стола црногорских тајкуна“. Резимирајући своју кампању изнео је и базична начела код нас актуелне Крстић-Шапер маркетиншке доктрине: „Ми смо у овој кампањи причали једну дивну лијепу бајку о једној земљи иза седам мора и гора и очекивали смо да ће та бајка имати срећан завршетак, не за нас појединачно, него за грађане Црне Горе.“

Из наведених постизборних изјава се да наслутити како се опозиција идеолошки профилисала. Андрија Мандић све више подсећа на црногорског Милорада Пуповца – њега занимају само гласови 30-ак посто Црногораца декларисаних као Срби и њихова колективна мањинска права. Слично Пуповцу, ни он није баш у блиским односима са влашћу (како он сматра) матичне државе. Остала опозиција га перципира као прирепак и алиби Ђукановићевог режима, који се и сам труди да то мњење подржи. Тако је Ранко Кривокапић оценио да су ови избори, осим победе Вујановића, показали и ко је лидер опозиције.

СНП је „партија која се заиста бори за све грађане Црне Горе“, не „класификујући“ их као мањине, кад већ нема матичне нације, па су сви у истом сосу („melting potu“). За разлику о њих, Покрет за промјене је заменио превазиђени амерички „melting pot“ евроунијатском мултикултуралношћу и именује етничке групе којима се неуспешно нуди. Мандић види узрок краха опозиције управо у чињеници да „они који се обраћају другом бирачком тијелу, свим грађанима Црне Горе... нијесу успјели да задобију њихово повјерење“.

Изборни резултати као да потврђују да су мултиетничност и мултикултурализам на овим просторима доживели крах, што је у ноћи косовског самопроглашења изрекао сам Горан Свилановић (доследни промотер те идеологије). Наиме, „Мандића-национале“ је заокружило скоро 14.000 гласача више него Српску листу пре годину и по, док је новопечени грађанист и еуроентузијаст Милић за око 11.000 гласова слабији од (и иначе катастрофалних резултата) коалиције СНП-НС-ДСС на претходним парламентарним изборима. Тези наизглед противречи чињеница да је Медојевић поправио резултат ПзП за око 12.000, али то се може протумачити и као рефлекс његове велике популарности уочи лупинга са уставним решењима. У то време је по свим сондажама био најпопуларнији црногорски политичар, а Покрет за промјене виђен као миљеник ЕУ и нова владајућа странка.

ДПС, предвођена харизматичним господаром Црне Горе, свакако идеолошки није

црногорска национална странка, али га народ због (нормалне људске) потребе за потврдом сопственог, каквог-таквог идентитета, очигледно тако перципира, уосталом као и србијански аналитичари. Можда тријумф Вујановића може да се тумачи и тиме, али мазохизам прималаца мрвица са стола црногорских тајкуна, на који се „позива“ Медојевић, ипак је слабији аргумент. Национална странка ће пре бити СДП, која је, упркос левичарском имену, коловођа свих промоција такозване ЦПЦ и црногорског језика.

„Тријумф у малом“ СДП и ДПС на локалним изборима у местима где су декларисани Црногорци „мањина“ – „српском“ Херцег Новом и „хрватско-српском“ Тивту, само потврђује да (фактички) јачају црногорске националне партије, опадају рејтинзи „мањинских“ и (још изразитије) „мултикултуралних“ странака, и да се показује тренд артикулисања матичне нације. На претходним локалним изборима у Тивту, једном од најјачих упоришта ДПС, колација ДПС и СДП је освојила 11 мандата. СДП је после дугог низа година изашао сам на минуле изборе и освојио чак 4 мандата, док је ДПС поправио свој рејтинг на 12 мандата. Ове две странке су укупно јаче за 5 посланичких места, на уштрб ХГИ (Хрватска грађанска иницијатива), која је спала са 6 на 3 и Либералне партије, која је освојила свега 1 мандат, уместо 2 (која су припала тадашњем ЛСЦГ) на претходним изборима. Просрпска група партија је спала на укупно 9 мандата (СЛ 5, СНП 2, НС и ДСС по 1) уместо 13 у претходном сазиву (ДСС и НС по 2, колација СНП-СНС – 8 и СРС – 1). Сличан тренд је и у Херцег Новом – Социјалдемократе су освојиле три пута више гласова него када су посљедњи пут самостално изашли на изборе, а ДПС 11 мандата, само 1 мање од некада неприкосновеног СНП-а и 500 гласова више него на претходним изборима. Све „српске“ странке су забележиле пад. Са три одборничка места колико су имали у прошлом сазиву локалног парламента Народна странка је спала на једно, колико је освојио и Демократски центар Боке, формиран пре само два месеца од чланова који су напустили Народну странку, док ДСС чак није прешла цензус. Српска листа је освојила 5 мандата. Странке које су се преобразиле из црногорских у мултикултуралне су прошле још горе – ПЗП је освојио 3 места (а очекивали су, према сопственом признању бар 5), док ЛП није прешла цензус.

У светлу ових трендова отвара се и теоретско питање да ли су мултиетничке „државе свих грађана“ (прва, светска Црна Гора, а одскора и друга - „независно Косово“) пројектоване као нова напредна етапа у развоју човечанства, или су смишљене само као преварна међуфаза у редефинисању и креирању нових „подобних“ националних идентитета. Пред нашим очима се рађа нова потрошачко-карневалско-атеистичко-естрадна црногорска нација из чијег корпуса су искључени сви представници традиционалне Црне Горе звани Срби, гетоизирани у ненасељеном и руралном северу или расељавани у Србију. Гетоизацији дају свој велики допринос баш „српске“ странке, не само карикатурално архаичним имицом. Пример „српске“ Будве пред налетом „развоја“ и инвестиција показује перспективе њихове политике.

Задна рупа на диплома

Пише: Бранимир Марковић
среда, 23 април 2008 18:47

С друге стране резултати црногорских политичких субјеката који су „озбиљно“ схватили идеју „државе свих грађана“ и мултиетничности (ПзП, ЛП и СНП) могли би помоћи и србијанској јавности да антиципира резултате текућих избора .